

KURJER WIECZORNY

Nr. 30.

ŁÓDŹ

Rok II.

PRENUMERATA: w Łodzi i okolicach
oraz na prowincji a prze-
syłką pocztową wynosi
400 mk. miesięcznie
OGŁOSZENIA: za wiersz nonparelowy
mk. 100.—, nekrologi mk. 80.—, życzenia,
(po teście) mk. 40.—
Zamieszczenie o 50 i zagran. o 100 proc. drożej.

Cena numeru pojedyncz. 15 mk.

Wtorek, 7 lutego 1922 r.

Adres Redakcji i Administracji
Piotrkowska 106. :: Telefon 199.

Sukcesy Ch'n.

Konferencja waszyngtońska, która już dobiega końca zawiadła wygórowane nadzieje Chin, które zresztą niedawno popierała prasa amerykańska. Niemniej jednak nie wyjdą one z konferencji z pustymi rękami. Otrzymają nie tylko ogólną deklarację, zabraniającą na przyszłość wszelkich zamachów na całość terytorium chińskiego, lecz także częściową restytucję już dokonanych zaborów.

Według oświadczenia, złożonego konferencji przez jej przewodniczącego Hughesa, Japonia zgadza się na zwrot Chinom Szantungu i obiecuje ewakuację, skoro tylko władze chińskie będą mogły utrzymać tam porządek.

Jeżeli może tu być mowa o zwycięstwie dyplomatycznym, to oczywiście nie można go przypisywać delegacji chińskiej, lecz wyłącznie naciskowi Ameryki, która skłoniła rząd japoński do ustępstwa. Zachowano zresztą pozory dobrowolnego porozumienia o tyle, że chińska i japońska delegacje prowadziły układy na uboczu bez widocznej presji ze strony dyplomacji amerykańskiej.

Nie łatwo zapewne przyszło Japonii zrezygnować ze zdobyczy, którą zdołała nie tylko wydrzeć Niemcom, lecz, co trudniejsze, ulegalizować w traktacie wersalskim. „Wielki idealista” Wilson, jak w wielu innych wypadkach, tak i w tym zamknął oczy na zasady i uznał prawo siły. Ale opinia w Stanach, wcale nieobojętna na obszar rynku chińskiego, zwróciła się przeciw Wilsonowi i zrobiła ze sprawy Szantungu mocny punkt agitacyjny w kampanii wyborczej przeciw polityce prezydenta i traktatowi wersalskiemu. Było też oddawna widocznym, że republikański współzawodnik i następca Wilsona dołoży starań, aby przekreślić odnośny artykuł traktatu wersalskiego.

Na temże posiedzeniu konferencji Balfour zadeklarował zamiar Anglii zwrócenia Chinom portu Wei-hei-wei. — Ten ostatni wraz z leżącym po drugiej stronie zatoki Pe-czy-li portem Arthura wpadł w ręce Japonii podczas jej wojny z Chinami w roku 1894-5. Zmuszeni pod naciskiem Rosji wyrzec się już ustąpionego Portu Arthura, japończycy pozostali w Wei-hei-wei tytułem okupacji do zapłacenia kontrybucji chińskiej. Na wiosnę 1898 roku ewakuowali oni ten port i wtedy na mocy umowy z Chinami zajęła go i wzięła „w dzierżawę” Anglia. Uzasadniała ten krok potrzebą przeciwwagi wobec Portu Arthura, który w ręku Rosji stanowił groźny posterunek w zatoce Pe-czy-li i podstawę do zagrożania samemu Pekinowi. Z Wei-hei-wei flota angielska mogła w danym razie szachować twierdzę rosyjską i sprowadzić do minimum jej zaczepne znaczenie.

Powyższe względy straciły grunt po wojnie na Dalekim Wschodzie i po klęsce Rosji. Wei-hei-wei pozostało nadal w ręku angielskiem, lecz już bez widocznego celu. — Wynurzały się nawet projekty zwrócenia tego portu Chinom i skompromitowania Niemiec, które wcale nie zamierzały zrzekać się swej „dzierzawy” w Kiao-czau.

Co do Portu Arthura i południowej Mandżurji, to Japonia ma tam utrzymać dotychczasową pozycję.

Odnaczenie p. Curie Skłodowskiej.

PARYŻ, 7 lutego (Pat) Hava. Należy już dziś uważać za rzecz zupełnie pewną, że pani Curie Skłodowska zostanie wybrana na członka akademii medycznej.

Podpisanie układu polsko-francuskiego.

PARYŻ, 6 lutego (PAT). Wczoraj o godzinie 6-ej, podpisany został 3-ci układ polsko-francuski, a mianowicie układ dotyczący mienia i praw osób prywatnych, konwencji w sprawie eksploatacji polskich źródeł naftowych oraz konwencji handlowej. Ze strony francuskiej podpisali: Poincaré i Dier, ze strony polskiej: poseł Zamojski i radca handlowy Doleżał.

Z chwilą podpisania wzajemnego układu wchodzi w życie konwencja polityczna polsko-francuska podpisana w miesiącu czerwcu 1921 r.

Sejm wileński.

WILNO, 6 lutego (PAT). Konwent senjorów ustalił termin posiedzeń poszczególnych komisji. Jutro obradować będą komisje: regulaminowa oraz polityczna i po raz pierwszy weryfikacyjna. Wobec dążenia posłów do uzgodnienia i jednomyślnego zatwierdzenia formuł w komisjach plenarne posiedzenie sejmowe — o ile nie zajdzie tegoż specjalna potrzeba — odbędzie się dopiero w czwartek. Ustalono pieczęć sejmową z herbem m. Wilna i z napisem „Sejm w Wilnie” w otoku.

Po wyborze Piusa XI.

Przeważały szale głosy kardynałów francuskich i włoskich.

PARYŻ, 7 lutego. (A.W.). Prasa paryska stwierdza, że ze stanowiska interesów francuskich konklawe nie mogło dokonać lepszego wyboru. „L'intransigeant” donosi, że wybór kardynała Rattiego zapewnia dalszą politykę zbliżenia Watykanu z Francją i Kwirynalem.

PARYŻ, 7 lutego. (A. W.). W wyborze nowego papieża przeważały szale głosy kardynałów francuskich i polskich. Kardynałowie niemieccy złożyli przeciwko Rattiemu votum separatum.

RZYM, 7 lutego. Jak się dowiaduje „Courier d'Italia”, papież zatwierdził kardynała Gasparri'ego na stanowisko sekretarza stanu. Tenże sam dziennik donosi, iż koronacja na papieża odbędzie się 12 b. m.

Nowy gabinet włoski.

Tworzy go p. Niccola.

RZYM, 7 lutego. (A. W.). P. Niccola przyjął misję sformowania nowego gabinetu. Może liczyć na poparcie socjalistów, stronników Nittiego i wielu poszczególnych polityków innych partii.

Strejki w Niemczech.

BERLIN, 7 lutego (Pat.) — Znaczna część fabryk berlińskich stanęła.

BERLIN, 7 lutego (Pat.) Większość szkół w Berlinie z braku węgla została zamknięta. Z powodu braku wody straż zabroniła we wszystkich teatrach berlińskich i kinematografach urządzania przedstawień i widowisk.

Na Górnym Śląsku.

KATOWICE, 7 lutego (Pat.) — Wczoraj ilość pociągów osobowych z Opola do Wrocławia ograniczona została do pięciu. Ruch pociągów towarowych ustał zupełnie.

KATOWICE, 7 lutego (Pat.) Na posiedzeniu rady miejskiej dnia 6 b. m. wybrany został starszym burmistrzem m. Katowic dr. Gornik na 39 oddanych głosów.

Traktat angielsko-irlandzki.

LONDYN, 7 lutego (Pat.) Przybył tu Gryficz, który odbył konferencję z Lloyd George'm. Celem narady jest ustalenie sposobu postępowania w sprawie wprowadzenia w życie traktatu angielsko-irlandzkiego.

Strejki w Austrii.

WIEDEN, 7 lutego (Pat.) W.B. K. donosi z Berlina: Rokowania Hermesa i Grenera z przedstawicielami kolejarzy doprowadziły do porozumienia. Delegaci przedstawili związkowi oświadczenia ministrów w sprawie zamierzonych podwyżek płac stosownie do wzrostu drożyzny.

Sesja parlamentu angielskiego.

LONDYN, 7 lutego (Pat.) Król w towarzystwie królowej otworzą dziś sesję parlamentu.

Odłożenie konferencji bałtyckiej.

RYGA, 6 lutego (A. W.) Łotewska agencja telegraficzna donosi, że projektowana w lutym konferencja państw nadbałtyckich w Helsingforsie odłożona została na czas nieokreślony.

Zjazd kozaków.

SOFJA, 7 lutego (Russpr.) — Ukończony został zjazd kozaków w Płowdiwie, w którym brało 66 delegatów z wszystkich wojsk kozackich, atamanów dońskich i astrachańskich, prezesa rządu dońskiego i tureckiego i przedstawicieli kozaków kubańskich. Na zjeździe omawiano wyłącznie kwestie ekonomiczne i stan finansowy kozaków i emigracji. Uchwalono powołać niektórych znanych działaczy społecznych do współpracy w sprawie odrodzenia kozackiego.

Jedyną uchwałą w zakresie polityki była odezwa, wystosowana do kozaków zagranicą, aby nie powracali do Rosji, gdzie nie znajdują ojczyzny, lecz czerezwycząjkę, a w najlepszym wypadku służbę w armii czerwonej, przymusowe roboty w kopalniach i głąd.

Zjazd wysłał depeszę do gen. Wrangla i korpusów kozackich jego armii na emigracji.

Echa zbrodni w Skolimowie.

WARSZAWA, 7 lutego (tel. od wł. koresp.) Policja państwowa rozplakatowała w Warszawie obwieszczenie, na mocy którego ofiarowuje 250 tysięcy marek za udzielenie informacji, które pomogą do wykrycia lub ujęcia sprawców ohydnej zbrodni w Skolimowie. Dotychczas poszukiwania nie dały żadnych wyników.

Szczyt oszczędności i szybkiej orientacji.

Z pośród wszystkich haseł i ideałów, jakie wydała na świat Europa w ciągu ostatniego wieku, jedno tylko hasło nie straciło na swym walorze, nie zbladło i nie zostało wyśmiane.

Jest nim oszczędność. Hołdują mu wszystkie narody i kraje z coraz szerszym zastanowieniem. Dotyczy ono nie tylko pieniędzy, ale czasu, energii, młodości i t.p. Zabawny wypadek na tem tle zdarzył się niedawno w Londynie, w biurze stanu cywilnego.

Dwie młode panny zjawily się przed urzędnikiem udzielającym ślubów cywilnych i zaprezentowały się jako narzeczone, które za chwilę połączy się na wieki ze

swymi narzeczonymi. Młode osóbk przestały się uśmiechać i wobec uroczystej chwili, która miała tuż nastąpić, przybrały poważnie nastrojone miny.

Ceremonia ślubna rozpoczęła się i urzędnik począł poważnym głosem odczytywać słowa przysięgi, gdy nagle jedna z narzeczonych podniosła się i oświadczyła z najwyższym niepokojem, że zaszedł jakiś błąd, że urzędnik się musiał omylić, ponieważ ona wcale nie jest tą, której imię i nazwisko wymawiał urzędnik stanu cywilnego.

Czyżby się ona sama omyliła i przyjęła za swego narzeczonego jakiegoś obcego mężczyznę? Młodzianka narzeczona spogląda na swego przyszłego męża, przeciera oczy i przekonywa się, że przy jej boku asystuje ten sam, któremu przyrzekła swą rękę. Cóż się więc mogło stać? — zachodzi w głowę dziewczyna.

Ceremonia została przerwana, wśród zebranych ogólne zamieszanie.

Wszystkie spojrzenia kierują się w stronę narzeczonego, mającego wygląd dziarskiego młodzieńca. Ten głosem spokojnymi nonszalanckim daje klucz do rozwiązania tajemnicy.

Osiem dni przedtem zaręczył się on z inną dziewczyną z zamiarem bliskiego poślubienia jej. W tym też celu zaopatrzył się z trudem w sumę około 10 funtów, potrzebnych na wyjęcie licencji ślubnej. Został wyznaczony termin ślubu, gdy nagle wybuchło między obojga narzeczonymi nieporozumienie, skutkiem czego młodzieniec postanowił zerwać z tą, której nazwisko figurowało na licencji. Młodzieniec, pragnąc się jednak ożenić za wszelką cenę i nie chcąc tracić pieniędzy, wydanych na kupno licencji, w przeciągu kilku dni wynalazł sobie inną pannę.

Ta ostatnia chętnie przyjęła propozycję małżeństwa i oto oboje znaleźli się z samego rana w urzędzie. Młodzieniec jednak na śmierć zapomniał o sprawie nazwiska, które figurowało na licencji. Zebrani wybuchnęli śmiechem. Urzędnik zaś do spraw cywilnych oznajmił oszczędnemu narzeczonemu, że jego małżeństwu nic nie stoi na przeszkodzie, jeżeli wykupi nową licencję.

Czytacie codzień rano

Głos Polski

największy i najpoczytniejszy dziennik łódzki.

Dokąd pójść??

Kino „LUNA“

Dzisiaj! Dzisiaj!

„Para Gniadych“

W rolach głównych Mezzuchin i Ryndina.

Pianino

zagrańczone, krzyżowe, prawie nowe okazynie do sprzedania. Wiadomość: Pomorska 5, m. 14, zastać od 1—3 19—10. 59—1

Kalendarze

staniaty, sciennie, terminowe, humorystyczne i bloki sprzedaje po zupełnie niskich cenach hurtowo i detalicznie

Biuro Dzienników

W. Gajewskiego

Piotrkowska 103, Tel. 11-25 w podwórzu. Przyjmuje udzielać i ortosce nado wszystkich dziedzin po cenach redakcyjnych. 59—1

Po Irlandji -- Egipt.

Kwestja egipska weszła obecnie w taką fazę, że rząd angielski uznaje konieczność rozwiązania jej choćby kosztem znacznych ustępstw. Sam on obiecał podczas wojny Egiptowi niepodległość i w teorii stoi wciąż na tem stanowisku.

Lecz tylko w teorii... W praktyce domaga się od owego niepodległego państwa przyjęcia takich warunków, które samą zasadę przekreślają i pozwalają mówić raczej o autonomji, niż o rzeczywistej niepodległości.

Odnosne rokowania z pełnomocnikami Egiptu toczyły się od dawna w Londynie. Z ramienia rządu angielskiego prowadził je były ujemczyciel boerów lord Millner, który tym razem traktował rzecz kompromisowo i skłaniał się do znacznych ustępstw.

Atoli minister spraw zagranicznych lord Curzon obstawał przy daleko idących gwarancjach dla imperjum brytyjskiego i postawił takie warunki, które niepodległość Egiptu sprowadzają do fikcji. Rząd angielski miałby otrzymać: 1) prawo opieki nad poddanyymi obcych państw w Egipcie; 2) okupację niektórych ważnych punktów nad kanałem Sueskim, tudzież prawo wolnego przemarszu angielskich sił wojskowych po wszystkich drogach strategicznych kraju; 3) prawo utrzymywania swego komisarza w Egipcie, jak również doradców fachowych przy rządzie egipskim; 4) zobowiązanie tegoż rządu, iż w polityce zagranicznej nie zrobi żadnego kroku, sprzecznego z interesem Anglii.

Warunki te, sformułowane przez rząd angielski jeszcze w listopadzie r. z. spotkały się z jednomyślnym protestem ludności egipskiej. Zaczęły się w całym kraju manifestacje i rozruchy, a komitet, kierujący ruchem niepodległościowym wezwał ludność do bojkotu władz i przedsiębiorstw angielskich.

Rząd londyński zamierzał ferment rewolucyjny stłumić siłą i udzielił swemu komisarzowi wojskowemu generałowi Allenby dyskrejonalnej władzy. Ale represje i zarządzenia wojskowe nie odniosły skutku. Ruch powstańczy rozszerzał się i wzmacniał, a kierownicy bojkotu postanowili użyć przeciw przemysłowi angielskiemu najdotkliwszego środka — wezwali ludność do zaniechania uprawy bawełny. W dodatku wieści o zaburzeniach w Egipcie odzywały się głośnie echem na całym muzułmańskim wschodzie, stwarzając dla polityki brytyjskiej nowe trudności.

W ostatnich dniach stycznia rząd angielski zdecydował się na poważne ustępstwo. Prawie całkowicie cofnął swe cztery warunki, a najważniejszy z nich i najcięższy — punkt 2-gi zmienił w ten sposób, iż zażądał od samego Egiptu gwarancji co do dróg, łączących posiadłości imperjum brytyjskiego. Na tej podstawie porozumienie wydaje się możliwem, a nawet prawdopodobnem, chociaż jeszcze niewiadomo, jak mają wyglądać owe gwarancje i czy dadzą się one jako tako pogodzić z niepodległością kraju. Jak na świeżym przykładzie Irlandji, tak i tutaj okazuje polityka angielska swą nadzwyczajną giętkość i zdolność do kompromisu. Ugoda z Egiptem niewątpliwie kosztuje ją bardzo drogo, ale też obiecuje jej w razie pomyślnego wyniku wzmocnienia jej pozycji w świecie muzułmańskim.

Vigli

Sytuacja polityczna.

(Na podstawie depesz nocnych „Głosu Polskiego“)

Polityka międzynarodowa.

Rząd francuski zaproponował, aby liga narodów wzięła udział w konferencji genueńskiej jako ciało odrębne, a w każdym razie skoordynowała postanowienia konferencji z postanowieniami ligi. Propozycja ta uważana jest w kołach politycznych londyńskich jako nowy powód do pewnych tarć pomiędzy Anglią, a Francją.

„Daily Chronicle“ uważa, że powodzenie konferencji będzie zależało w znacznej mierze od niezależności wypowiedzianych na niej zdań i przyjmowanych rezolucji. W każdym razie polityka angielska chciałaby uważać konferencję za początek szukania nowych dróg do ratowania Europy.

Zarówno w Londynie jak i w Paryżu powtarzają pogłoskę, że konferencja genueńska zostanie odroczone do połowy kwietnia. Również i z Rzymu donoszą, że według wszelkiego prawdopodobieństwa nowy rząd włoski zechce odroczyć konferencję.

Na nadzwyczajnej sesji moskiewskiego C. I. K. opracowano instrukcje dla delegacji sowieckiej na konferencję genueńską. Instrukcja zaleca delegacji uchylenie się za wszelką cenę od płacenia długów przedwojennych Rosji na tej podstawie, że Rosja została doprowadzona prawie do stanu bankructwa przez imperjalizm zachodu.

Strejk kolejowy w Niemczech trwa nadal i zlikwidowanie jego w ciągu najbliższych dni wydaje się wątpliwe. Według ostatnich wiadomości ruch strejkowy zaczyna się rozszerzać również i na Niemcy południowe.

Wczoraj w nocy o 12-ej wybuchł strejk kolejowy w Badenji. Należy się spodziewać podobnego wybuchu w Bawarii.

Z Berlina donoszą, iż z powodu braku gazu i prądu elektrycznego miasto całe pogrążone jest w ciemnościach.

Dopiero wczorajsze głosowanie conclave dało ostateczny wynik. Na papieża obrano kardynała Achillesa Rattiego, który przybrał imię Piusa XI. Nowy papież był w latach 1919 — 1921 nuncjuszem apostolskim w Warszawie, a ostatnio piastował godność arcybiskupa Medjolanu.

Polityka wewnętrzna.

Dziś wieczorem komitet polityczny rady ministrów debatował będzie nad sprawą wileńską i nad konferencją genueńską.

W Sejmie wileńskim trwają obecnie posiedzenia komisji politycznych. Podkomisja regulaminowa przyjęła projekt regulaminu obowiązującego na razie. Kierownikiem kancelarii sejmowej mianowano p. Landsberga.

Rokowania gornośląskie w Genewie rozpoczynają się dnia 10 b. m. W poniedziałek tj. wczoraj pełnomocnik do rokowań śląskich udał się wraz z p. Jerzym Kramsztykiem, sekretarzem delegacji polskiej do Genewy.

Rokowania odbywać się będą pod przewodnictwem p. Calondera. W skład delegacji polskiej, udającej się do Genewy, wchodzi: dyrektor departamentu b. dzielnicy pruskiej p. Witold Prądzyński, adwokat Konstanty Wolny, inżynier Alfred Fajter, podprok. sądu okr. dr. Józef Wasserberger i referent z min. spr. zagr. Tadeusz Gwiazdowski. O ile zajdzie potrzeba, delegacja ma zapewniony współudział pana ministra Seydy.

Rokowania w Genewie mające na celu ostateczne ustalenie tekstu, wykonanie tłumaczenia francuskiego, oraz ewentualne rozstrzygnięcie kwestji spornych, zajmą mniej więcej 5 tygodni czasu.

Wobec tego podpisanie konwencji nastąpi w końcu lutego lub w pierwszych dniach marca.

W konwencji zastrzeżone zostanie, że obydwie strony zobowiązują się przeprowadzić ratyfikację w ciągu 2 tygodni, licząc od dnia podpisania.

Po przeprowadzeniu niezbęd-

nych formalności oraz po podpisaniu z komisją sojuszniczą w Opolu układu o przejęciu Śląska, przejęcie to rozpocznie się w kwietniu i ukończone zostanie przed 1 maja rb.

Szkolnictwo wyższe w Polsce.

Obok 6 uniwersytetów istnieją w Polsce następujące szkoły wyższe: dwie politechniki w Warszawie i we Lwowie, akademja weterynaryjna we Lwowie, szkoła główna gospodarstwa wiejskiego w Warszawie, akademja sztuk pięknych w Krakowie, państwowy instytut pedagogiczny w Warszawie, państwowy instytut dentystyczny w Warszawie i akademja górnicza w Krakowie.

Charakter szkół wyższych mają też następujące uczelnie prywatne: wyższa szkoła handlowa w Warszawie, wolna wszechnica polska w Warszawie, szkoła nauk politycznych w Warszawie i kilka innych.

Politechnika lwowska liczy 2388 słuchaczy i posiada wraz z wydziałem rolniczo-leśnym (b. akademja w Dublanach) 76 katedr. W roku ub. utworzono w niej wydział ogólny (pedagogiczny), wydział inżynierji wojskowej i rozwinięto studjum miernicze.

Politechnika warszawska liczy 4040 słuchaczy i posiada 70 katedr. Zarówno politechnika lwowska, jak i warszawska musiały z powodu wielkiej liczby zgłaszających się kandydatów i braku pomieszczeń ograniczyć liczbę przyjęć nowowstępujących słuchaczy (numerus clausus).

Akademja weterynaryjna we Lwowie liczy 260 słuchaczy i posiada 20 katedr. Jest to jedyne — jak dotychczas — pełne studjum weterynaryjne w Polsce, w Warszawie bowiem istnieją tylko pierwsze lata.

Do szkoły głównej gospodarstwa wiejskiego, która mieści się w lichej, wynajętych lokalach przy ul. Miodowej i Hożej, uczęszcza przeszło 800 słuchaczy. Katedr posiada 31.

Akademja sztuk pięknych w Krakowie liczy 15 słuchaczy, katedr ma 16; do państwowego instytutu dentystycznego uczęszcza około 700 słuchaczy; państwowy instytut pedagogiczny zaś, który na razie prowadzi pracę nad dokształceniem nauczycieli szkół średnich, posiada 135 słuchaczy.

Akademja górnicza w Krakowie wreszcie liczy 273 słuchaczy i posiada katedr 24.

Powszechnem zjawiskiem, które tamuje rozwój naszego szkolnictwa wyższego, jest brak dostatecznych i odpowiednich pomieszczeń. Nieusunięcie tych braków w czasie najbliższym zagraża bardzo poważnie już nie tylko rozwojowi szkół wyższych, ale w kilku przypadkach wprost ich istnieniu.

Właściciele przedsiębiorstw prywatnych na ławie oskarżonych.

Wynikiem rewizji w prywatnych przedsiębiorstwach w Piotrogradzie było oddanie pod sąd 20 właścicieli za przyjmowanie robotników nie na giełdzie pracy, za pogwałcenie 8 godzinnego dnia pracy i za opłacanie robotników poniżej ustalonej normy.

Patriarcha ukraiński.

Patriarcha gruziński i konstantynopolski konferują między sobą w sprawie utworzenia patriarchatu na Ukrainie.

Rząd sowiektów subsyduje 298 wydawnictw zagranicą.

Francuskie biuro handlowe dla stosunków z Rosją ogłasza listę wydawnictw, subsydjowanych przez III międzynarodówkę i rząd sowiektów.

Od 1 stycznia 1922 r. rząd sowiektów popiera i wydaje 298 wydawnictw zagranicą w 24 językach, nianowicie: w Niemczech 42, Norwegii — 41, Włoszech — 28, Czecho-Słowacji — 20, Jugosławii — 19, Szwecji — 19, Anglii i Bułgarii po 13, Francji — 12, St. Zjednocz. — 11, Austrii — 8, Węgrzech — 3, Danji — 2, Hiszpanji — 2, Belgii — 1.

Stosunki handlowe z Rosją.

Droga odbudowy gospodarczej.

Pożyczka bolszewicka w Szwecji.

Jak komunikuje „Frankfurter Zeitung“, grupa bankierów szwedzkich zgodziła się na udzielenie Rosji sowieckiej pożyczki w sumie 150 milj. kr. Ponieważ kwestja gwarancji rosyjskiej ma być rozstrzygnięta na konferencji w Genewie, podpisanie umowy odłożono do czasu zakończenia konferencji.

Zakup nasion zagranicą.

Rząd sowiektów wysygnował z rosyjskiego zapasu złota 4 milj. rb. złotych na zakup nasion zagranicą dla ukraińskiej rep. sow. Projektowane jest kupno 1 milj. pud. kukurydzy w Ameryce. Bolszewicy traktują jednocześnie o nabytcie 1 milj. pudów pszenicy i 100 tys. pudów nasion roślin strączkowych.

Niemieckie parowozy dla Rosji sowieckiej.

W ciągu ostatniego tygodnia przybyło do Rosji przez Estonję siedem parowozów z Niemiec.

Zator w porcie batumskim.

„Izwiestja“ batumskie piszą, że ze względu na brak wagonów w porcie miejscowym nagromadziła się nadmierna ilość towarów. Z trudem tylko udaje się wywozić z głąb Rosji 10 proc. przysłanych towarów z zagranicy i to, przeważnie cukru. Ze względu na znaczne skupienie towarów, zauważyć się daje tendencja zniżkowa.

Eksport manganu.

W ostatnich czasach wywożone są znaczne partie manganu z Poti do Anglii. W tych dniach przez Konstatynopol przepłynął do Anglii okręt, wiozący 5 tys. ton rudy manganowej. W drodze są 4 statki wiozące 25 tys. ton manganu.

W sprawie tranzytu przez Rosję.

„Ekon. Żiżn“ pisząc o konferencji między Persją i republikami zaaukaskimi w celu zawarcia traktatu handlowego mówi: „Kwestja tranzytu towarów z

Europy zachodniej przez terytorium rosyjskie zależną jest od wspólnego porozumienia się Rosji z państwami zainteresowanymi w tej sprawie. Persja więc we własnym interesie powinna wstrzymać się na te państwa, aby zawarły one jaknajprędzej umowy tranzytowe z Rosją. Cały szereg państw, a szczególnie Niemcy, zainteresowane są w sprawie tranzytu do Persji, tembardziej, że każde państwo korzystające z wolnego tranzytu przez republikę zakaukaską może nie tylko nyskać monopol na Persję północną, lecz konkuruwać z powodzeniem z towarami angielskimi w Persji południowej. Zupewnie jest zrozumiałem, że Rosja sowiecka zechce jaknajlepiej dla siebie wykorzystać swe położenie tranzytowe pod względem ekonomicznym i politycznym. Tranzyt bez cła przez terytorjum rosyjskie można wyzyskać tylko za pomocą odpowiedniego porozumienia i kompensaty.

Wydzierżawienie przedsiębiorstw sowieckich.

Rada gospodarstwa ludowego w Moskwie projektowała początkowo wydzierżawić 532 przedsiębiorstw w mieście, na które do 1 października wpłynęło 629 ofert od instytucji państwowych, kooperatyw i osób prywatnych. Do dnia 1 stycznia wydzierżawiono 285 przedsiębiorstw, z których około 45 kooperatwom, tyleż osobom prywatnym (przeważnie dawnym właścicielom) i około 10 proc. instytucjom państwowym. W ostatnich czasach nastąpił pewien zastój w sprawie wydzierżawiania przedsiębiorstw, a inicjatywa prywatna dała jedynie do większych interesów. Mniejszemu popytowi niż dotąd, uległa się piekarnie, już mniej chętnie wydzierżawiane. Najlepiej wiadano się dzierżawom wędliniarni, wyrabiających głównie kiełbasę i w ilości większej nawet, niż są obowiązane umową. Do d. 1 grudnia r. z. osiągnięto całkowity czynsz dzierżawny ze wszystkich przedsiębiorstw około 10 miliardów rub. sowieckich.

Ustrój bolszewicki przed 16 wiekami.

Próbowano wprowadzić go w Chinach.

W starych rocznikach chińskich istnieje opowiadanie z przed tysiąca lat, które obecnie stało się nader aktualnem. Jest to historia wprowadzenia w Chinach ustroju społecznego, bardzo podobnego do ustroju o jakim marzą rosyjscy bolszewicy. Działo się to za panowania cesarza Chen-Tsong, około roku 1067-go.

Mianowicie wybitny filozof ówczesny Wang-Ngan-Chen, znany ze swej mowy, wiedzy i inteligencji, stworzył koncepcję nowego ustroju społecznego. Projekt ten bardzo przypadł do gustu cesarzowi, którego oczarowała sława mowuszy, który zaprowadził nowy, lepszy ustrój, polegający nie na nędzy większej części ludności i na wyzysku biednych przez bogatych, lecz na równości i sprawiedliwości. Dla osiągnięcia tego celu — mawiał filozof Wang-Ngan-Chen do swych uczniów — należy zgładzić z powierzchni ziemi nędzę, a aby zgładzić nędzę, należy zburić bogactwo do jednostek, które ją stworzyło i ciągnie z niej zyski.

W ten sposób Wang-Ngan-Chen proponował jako najgłówniejszą zasadę cesarstwa chińskiego, aby państwo było jedynym posiadaczem ziemi oraz wszystkich bogactw, i jedynym ich eksploatatorem. Zbiory nie należały do tego, kto je wytworzył, lecz do państwa. Rozdział plodów ziemi jest dokonywany przez najwyższy trybunał rolny znajdujący się w

Pekinie. Jednocześnie Wang-Ngan-Chen zniósł przemysł i handel i banki prywatne i zorganizował je dla celów publicznych.

Reformy te wywołały ostre protesty i niechęć ogółu do ich twórcy — filozofa. Cesarz Chen-Tsong — jak mówią kroniki — przeżywał ciężkie walki sumienia, i ołbrzymie państwo stoczyłoby się w przepaść anarchji, gdyby przeznaczenie, które w nieoczekiwany sposób łamie nawet najbarbarzyjsze silne dążenia ludzkie, nie przerwało nagle niebezpiecznych eksperymentów. — Niespodziewana śmierć cesarza Chen-Tsonga położyła im kres.

Z zaciekaleniem czyta się to stare i poważne opowiadanie chińskie, które świadczy, że obecne wypadki w Rosji są niezem innem jak odwiecznem powtarzaniem się historii.

W celu poparcia ruchu turystycznego. Rozporządzenie ministra skarbu.

WARSZAWA, 7 lutego (tel. od nas). koresp. W „Dzienniku Ustaw“ ogłoszono rozporządzenie ministra skarbu o ruchu samochodowym i rowerowym przez granice Rzeczypospolitej. Na mocy tego rozporządzenia, celem poparcia ruchu turystycznego w Polsce, minister skarbu wprowadza osobne zaświadczenia zwane „tryptykami“, które będzie wydawało zagranicznym klubom turystycznym. Na zasadzie tych zaświadczeń sportowcy zagraniczni będą mogli przejeżdżać w samochodach, motocyklach i rowerach przez granice Polski bez osobnej opłaty celnej.